

Programiranje za Internet

predavanja
v.as.dr. Samir Lemeš
slemes@mf.unze.ba

26. PHP

- Proširena poređenja
- Priključivanje datoteka
- Rad sa datotekama
- Povezivanje sa bazama podataka
- Osnove SQL-a

Proširena poređenja

```
$i == 10  
    // Da li je $i jednako 10 ?  
$i <= 10  
    // Da li je $i manje ili jednako 10 ?  
$i >= 10  
    // Da li je $i veće ili jednako 10 ?  
$i != 10  
    // Da li $i nije jednako 10 ?  
($i==10) && ($j>0)  
    // Da li je $i jednako 10 i $j veće od 0 (nule)?  
($i==10) || ($j==0)  
    // Da li je $i jednako 10 ili $j jednako 0?
```

Priključivanje datoteka

- Još jedna sličnost sa C i C++:
- Naredbom
`include ("NekaDatoteka");`
bit će pročitan sadržaj datoteke **NekaDatoteka** kao kad bi cijela datoteka (cijeli njen sadržaj) stajala na tom mjestu.

Rad sa datotekama

- Prvo treba otvoriti datoteku. Pri tome je neophodno naznačiti akciju, npr. čitati iz datoteke, upisivati u nju, brisati itd....
- Naredba glasi:
`$dato = fopen("NekaDatoteka","r");`
- Ovo znači da otvaramo datoteku **NekaDatoteka** i da želimo iz nje čitati ("r" znači čitati - eng. read).
- Kada bude potrebno čitati iz datoteke **NekaDatoteka** upotrijebit će se promjenljiva **\$dato**.

Rad sa datotekama

- Čitanje iz datoteke **NekaDatoteka**:

```
while (!feof($NekaDatoteka))  
{  
    $red = fgets($NekaDatoteka,1000);  
    echo $red;  
}
```
- **feof(\$NekaDatoteka)** je istina kada dođemo na kraj datoteke. (**EOF** je skraćenica od *End Of File*).
- **\$red = fgets(\$dato,1000);** pročitaj maks. 1000 znakova u redu iz datoteke **NekaDatoteka**, prekini kada naiđeš na novi red ili na kraj datoteke, i to "*pročitano*" upiši u promjenljivu pod imenom **\$red**.
- **echo \$red;** pokazuje sadržaj promjenljive **\$red**.

Rad sa datotekama

- Na kraju treba još zatvoriti datoteku:
`fclose($NekaDatoteka);`
- Prilikom otvaranja datoteke imamo sljedeće mogućnosti:
 - " **r** " : Samo čitanje, od početka datoteke
 - " **r+** " : Čitanje i pisanje od početka datoteke
 - " **w** " : Samo pisanje u datoteku. Ako već postoji, dotadašnji sadržaj će biti izbrisan.
 - " **w+** " : Čitanje i pisanje. Ostalo važi kao i za "w".
 - " **a** " : Samo pisanje (dopisivanje) u datoteku. Ako datoteka već postoji pisat će se na kraju datoteke.
 - " **a+** " : Čitanje i pisanje. Ostalo važi kao i za "a".

Rad sa datotekama

- Sa naredbom:
`fwrite($NekaDatoteka, "Ja ucim PHP");`
- može se upisati neki tekst
(u primjeru upisujemo tekst "Ja ucim PHP" u datoteku pod imenom **\$NekaDatoteka**).

Povezivanje sa bazama podataka

- Za razliku od statičkih stranica, kod kojih je sadržaj fiksiran HTML kodom, kod dinamičkih baza se sadržaj kreira preuzimanjem podataka iz baze.
- Pri tome se koristi neki skriptni jezik da tekst iz baze podataka pretvori u HTML kod, koji se generiše u trenutku kad korisnik pristupi serveru.

Povezivanje sa bazama podataka

- PHP se može koristiti za vezanje sa više vrsta baza podataka, a najčešća je MySQL
- Za izvođenje SQL upita sa PHP-om, treba prvo otvoriti bazu podataka - odnosno povezati se s njom.
- Nakon toga se šalje SQL naredba bazi podataka, preuzima odgovor od baze i na kraju se baza mora zatvoriti.

Osnove SQL-a

- SQL-baze podataka se sastoje od jedne ili više tzv. **tabela**. Jedan element u bazi odgovara jednom redu u tabeli. Primjer: Ocjenjivanje studenata.
- Tabela studenata:

ID	Ime	Prezime	Ocjena	Komentar
1	Amir	Alić	9	samo usmeni
2	Edo	Mehić	8	praktični dio ispita
....				

Osnove SQL-a

- Najčešće se koriste četiri vrste upita:
 - pročitati: **SELECT**
 - ubaciti: **INSERT**
 - prepisati (promijeniti postojeći tekst): **UPDATE**
 - izbrisati: **DELETE**
- Ako treba pogledati sva prezimena (*Prezime*) studenata iz baze to se postiže SQL-naredbom:
`SELECT Prezime FROM studenti;`
- Odgovor bi bio :
 - Alić
 - Mehić
 - ...

Osnove SQL-a

- Ako treba vidjeti **ime** (*Ime*) i **prezime** (*Prezime*) studenata onda bi SQL-naredba bila:
`SELECT Ime, Prezime FROM studenti;`
- Odgovor bi bio :
 - Amir Alić
 - Edo Mehić
 -
- Cijeli red se dobije sa:
`SELECT * FROM studenti;`
- Odgovor bi bio
 - Amir Alić 9 samo usmeni
 - Edo Mehić 8 praktični dio ispita
 -

Osnove SQL-a

- Moguće je iz tabele uzeti samo one podatke koji zadovoljavaju neki uslov. Npr. sa:
`SELECT * FROM studenti WHERE Ocjena=9;`
- dobijamo samo studente koje u koloni Ocjena u bazi imaju upisanu vrijednost 9. Odgovor bi bio
 - Amir Alić 9 samo usmeni
- Sa:
`SELECT * FROM studenti ORDER BY Prezime;`
- Odgovor bi bio:
 - Amir Alić 9 samo usmeni
 - Edo Mehić 8 praktični dio ispita
- dobijamo studente, poredane po prezimenu..

Osnove SQL-a

- Nove "redove" u tabeli možemo dodati sa:
`INSERT studenti
(ID,Ime,Prezime,Ocjena,Komentar)
VALUES (3,'Ivo','Zec','9','');`
- Ta naredba bi dodala novi red u tabelu studenti i u taj red upisala podatke za studenta koji se zove "Ivo Zec" i ima ocjenu 9.
- Postojeći redovi mogu se promijeniti sa:
`UPDATE studenti SET Ocjena='6',
Komentar='prolazna ocjena'
WHERE ID=2;`